

(savivaldybė, mokykla)

_____ klasės (grupės) _____ specialybės mokinio (-ės)

(vardas ir pavardė)

MUZIKOLOGIJA

MUZIKOS ISTORIJOS IR MUZIKOS TEORIJOS TESTAS

2010 m. mokyklinio brandos egzamino užduotis
(pagrindinė sesija)

2010 m. birželio 15 d.

Trukmė – 1 val. 10 min. (70 min.)

NURODYMAI

- Muzikos istorijos ir muzikos teorijos testas sudarytas iš 7 užduočių. Kiekvienai iš užduočių skirta (-os) muzikos kūrinio ištrauka (-os). Ištraukos skambėjimo tvarka nurodyta užduotyje.
- Žvaigždute (*) pažymėti klausimai skirti specialiajam lygmeniui. Muzikos atlikėjų specialybės kandidatams jų atlikti nebūtina. Tačiau teisingai atsakius į šiuos klausimus galima gauti papildomų taškų.
- Dviem žvaigždutėmis (**) pažymėti klausimai skiriami tik specialiajam lygmeniui. Muzikos teorijos ir kompozicijos specialybių kandidatai, atsakę į šiuos klausimus, gali gauti papildomų taškų. Muzikos atlikėjų egzamino darbuose šie klausimai nevertinami.
- Atlikdami užduotis su pateiktais atsakymų variantais, teisingus atsakymus žymėkite apveddami atitinkamas raides. Jeigu savo pasirinkimą keičiate, perbraukite ankstesnį ir aiškiai pažymėkite kitą pasirinktą atsakymą. Jeigu pažymėsite daugiau atsakymų, negu yra teisingų, už kiekvieną pažymėtą neteisingą atsakymą bus atimamas taškas.
- Rašykite tik jums skirtose vietose, nerašykite vertintojų įrašams skirtose vietose. Atlikdami testą, galite naudotis pieštuku ir trintuku, tačiau galutinius atsakymus užrašykite **mėlynai rašančiu** rašikliu. **Vertinami tik rašikliu pažymėti ar parašyti atsakymai.**

VERTINIMAS

Taškų suma už muzikos istorijos ir muzikos teorijos testą	
---	--

Vertinimo komisijos pirmininkas _____
(parašas, vardas ir pavardė)

Vertintojai: (I) _____
(parašas, vardas ir pavardė)

(II) _____
(parašas, vardas ir pavardė)

1 užduotis

Susipažinkite su užduotimi (skiriama 1 minutė).

Netrukus skambės E. Balsio daina „Senas jūrininkas“. Klausydami jos, atlikite pateiktas užduotis. Fragmentas skambės vieną kartą.

1.1. Kokia yra skambėjusios dainos faktūra?

- A monofoninė
- B homofoninė
- C polifoninė
- D akordinė
- E mišri

<i>Taškai (0–1)</i>			
---------------------	--	--	--

1.2. Kokia dermė skamba muzika?

- A mažoro
- B minoro

<i>Taškai (0–1)</i>			
---------------------	--	--	--

1.3.^{1*} Kompozitoriui E. Balsiui itin artima buvo jūros tema. Išvardykite kitus kompozitoriaus kūrinius, parašytus jūros tema.

(poemos styginių orkestrui pavadinimas)

(operos pavadinimas)

<i>Čia rašo vertintojai</i>		
<i>I</i>	<i>II</i>	<i>III</i>
—	—	—
—	—	—

<i>Taškai (0–2*)</i>			
----------------------	--	--	--

1.4. E. Balsio kūrybai būdinga:

- A polinkis į stambias formas
- B orkestruotės spalvingumas, tembrų įvairovė
- C griežtas funkcinės harmonijos taisyklių laikymasis
- D muzikinio lietuvių folkloro bei modernių raiškos priemonių derinimas
- E kūrybiškas dodekafoninės technikos pavartojimas
- F bažnytinė tematika
- G emociingumas, temperamentingumas

<i>Taškai (0–5)</i>			
---------------------	--	--	--

¹ Viena žvaigždute pažymėti klausimai yra privalomi specialiajam lygmeniui. Muzikos atlikėjams jų atlikti nebūtina, tačiau juos pasirinkus galima gauti papildomų taškų.

1.5.^{2**} Kas parašė monografiją (išleista 1999 m.), skirtą Eduardui Balsiui?

(monografijos autoriaus vardas ir pavardė)

Taškai (0–1 ^{**})			
-----------------------------	--	--	--

1.6.^{**} Paaiškinkite sąvoką „monografija“:

Monografija – tai

Taškai (0–1 ^{**})			
-----------------------------	--	--	--

1 užduoties taškų suma (0–7(+2[*])(+2^{**}))			
--	--	--	--

2 užduotis

Susipažinkite su užduotimi (skiriama 1 minutė).

Netrukus skambės A. Vivaldžio muzikos kūrinio fragmentas. Klausydami jo, atlikite pateiktas užduotis. Fragmentas skambės vieną kartą.

2.1. Koku tempu skamba šis kūrinys?

- A *Presto* B *Moderato* C *Lento* D *Grave*

Taškai (0–1)			
--------------	--	--	--

2.2. Kokius instrumentus girdite skambančiame kūrinyje?

- A styginiai B tūba C vargonai D klavesinas

Taškai (0–2)			
--------------	--	--	--

2.3.^{*} Kokias melizmas girdite skambančiame kūrinyje?

- A foršlagai B triliai C grupetai D mordentai

Taškai (0–2 [*])			
----------------------------	--	--	--

² Dviem žvaigždutėmis pažymėti klausimai skiriami tik specialiajam lygmeniui. Muzikos atlikėjų darbuose šie klausimai nevertinami.

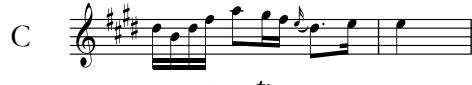
2.4. Kokiais simboliais žymimos melizmos? Šalia melizmos pavadinimo įrašykite tinkamą raidę:

foršlagas _____

trilis _____

grupetas _____

mordentas _____

Čia rašo vertintojai

I	II	III
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

Taškai (0–4)

--	--	--

2.5. Kokiam muzikos žanrui priskiriamas skambantis kūrinys?

- A simfonija
- B siuita
- C uvertiūra
- D koncertas
- E baletas

Taškai (0–1)

--	--	--

2.6. Kuriai muzikos istorijos epochai priskirtinas skambėjęs kūrinys?

- A viduramžiai
- B barokas
- C renesansas
- D klasicizmas
- E romantizmas
- F XX amžius

Taškai (0–1)

--	--	--

2.7. Kurių epochų apibūdinimai pateikti lentelėje? Atitinkamoje skilties „Epocha“ eilutėje įrašykite epochos pavadinimą.

	<i>Apibūdinimas</i>	<i>Epocha</i>	<i>Čia rašo vertintojai</i>		
			<i>I</i>	<i>II</i>	<i>III</i>
A	Tobulų muzikos instrumentų dar nebuvo, todėl didžioji dalis muzikos dainuojama, kartais pritariant violomis ar liutnėmis. Įsigalėjo nauji vokalinės muzikos žanrai: frotola, madrigalas, šansona, vilanela ir kt.				
B	Pasinėrę į jausmų pasaulį, kompozitoriai laisvai naudojo, perfrazavo anksčiau sukurtas muzikos formas.				
C	Kompozitoriai palengva atsisakė ne tik romantinių, bet ir daugelio akademinio meno nuostatų bei raiškos būdų. Jie metė iššūkį tradicinei harmonijai, formai, instrumentuotei, tonacinei sistemai ir reguliariam ritmui.				
D	Epochai būdingas laisvasis polifonijos stilius.				
E	Menininkai ieškojo kelio į racionalų tobulumą, siekė išryškinti ne individualius, o bendruosius bruožus, išreiškiamus tipizuotomis, apibendrintomis išraiškos priemonėmis.				
F	Pasak legendos, Grigalius I atnaujino bažnytinį giedojimą, todėl paveiksluose popiežius vaizduojamas užrašinėjantis giesmes, kurias jam į ausį šnabžda baltas balandis – Šventosios Dvasios simbolis.				

Taškai (0–6)

2 užduoties taškų suma (0–15(+2*))

3 užduotis

Susipažinkite su užduotimi (skiriama 1 minutė).

Netrukus skambės dviejų XX amžiaus kompozitorių muzikos kūrinių fragmentai. Klausydami jų, atlikite pateiktas užduotis. Fragmentai skambės du kartus.

3.1. Klausydami muzikos, užpildykite lentelę:

	<i>Autorius³ (vardas ir pavardė)</i>	<i>Kūrinio pavadinimas</i>	<i>Čia rašo vertintojai</i>		
			<i>I</i>	<i>II</i>	<i>III</i>
1.					
2.					

Taškai (0–4)

³ Visose testo užduotyse už teisingai parašytus kompozitorių vardus ir pavardes originalo kalba, tikslius kūrinių pavadinimus Jūs galite gauti papildomų taškų.

3.2. Kas sieja skambėjusius muzikos kūrinius ir jų autorius?

- A Abu kompozitoriai savo kūryboje vartojo savitą kompozicijos sistemą (dodekatoniką), pagrįstą daugiagarsėmis diatoninėmis struktūromis.
- B Abu kompozitoriai yra Naujosios Vienos mokyklos atstovai.
- C Abu kompozitoriai savo kūryboje vartojo dodekafoninę techniką.

<i>Taškai (0–1)</i>			
---------------------	--	--	--

3.3. Kokių XX a. sąvokų apibrėžimai pateikti lentelėje? Atsakymus pasirinkite iš šių pavyzdžių:

puantilizmas, dodekafonija, atonalumas, serija, modalumas, aleatorika.

	<i>Apibrėžimas</i>	<i>Reiškinys (sąvoka)</i>	<i>Čia rašo vertintojai</i>		
			<i>I</i>	<i>II</i>	<i>III</i>
A	Reiškinys, apibūdinantis muziką, kuri sukurta sąmoningai atsisakant tonacijos principų.		—	—	—
B	Komponavimo būdas, kai kompozitorius suteikia atlikėjui galimybę improvizuoti pagal duotus nurodymus.		—	—	—
C	Komponavimo technika, pagrįsta 12 savarankiškų chromatinių garsų.		—	—	—
D	12 garsų išdėstymas tam tikra tvarka, kuria pagrindžiama dodekafoninė kompozicija.		—	—	—

<i>Taškai (0–4)</i>			
---------------------	--	--	--

3.4. Apie kokį XX amžiaus kompozitorių ir jo kūrinių kalbama pateiktame tekste?

Palikęs Rusiją, jis gyveno Šveicarijoje, Prancūzijoje. Skandalinga šio baleto premjera įvyko 1913 m. Paryžiuje. Skandalas ir triukšmas salėje buvo toks, kad choreografas Vaclavas Nižinskis iš užkulisių šokėjams rėkte rėkė, skaičiuodamas šokio taktus ir figūras... Kūrinys buvo sumanytas kaip pagonišku apeigų paveikslas, kai dievams aukojama mergina šoka tol, kol krinta negyva...

(kompozitoriaus vardas ir pavardė)

(kūrinio pavadinimas)

<i>Taškai (0–2)</i>			
---------------------	--	--	--

<i>3 užduoties taškų suma (0–11)</i>			
---	--	--	--

4 užduotis

Susipažinkite su užduotimi (skiriama 1 minutė).

Netrukus skambės trys muzikos kūrinių fragmentai. Klausydami jų, atlikite pateiktas užduotis. Fragmentai skambės du kartus.

4.1. Klausydami muzikos, užpildykite lentelę:

	Autorius (vardas ir pavardė)	Kūrinio pavadinimas	Kūrinio sukūrimo data		Čia rašo vertintojai		
					I	II	III
1.			A	1786			
			B	1816			
			C	1875			
2.			A	1786			
			B	1816			
			C	1875			
3.			A	1786			
			B	1816			
			C	1875			
<i>Taškai (0–9)</i>							

4.2. Kurie kūriniai sukurti orkestrui?

- A F. Chopinas Valsas *cis-moll*, op. 64 nr. 2
- B B. Bartokas *Allegro barbaro*
- C S. Prokofjevas „Riterių šokis“
- D I. Stravinskis „Didysis šventasis šokis“

<i>Taškai (0–2)</i>			
---------------------	--	--	--

4.3. Kuriame orkestriniame kūrinyje fortepijonas panaudotas kaip orkestro instrumentas?

- A „Petruška“
- B „Fauno popietė“
- C „Vengriškoji rapsodija“
- D Poloviečių šokiai

<i>Taškai (0–1)</i>			
---------------------	--	--	--

4.4. Kas sukūrė šiuos kūrinius?

„Petruška“ _____
 „Fauno popietė“ _____
 „Vengriškoji rapsodija“ _____
 Poloviečių šokiai _____

Čia rašo vertintojai		
I	II	III
—	—	—
—	—	—
—	—	—
—	—	—

Taškai (0–4)

--	--	--

4 užduoties taškų suma (0–16)

--	--	--

5 užduotis

Susipažinkite su užduotimi (skiriama 1 minutė).

Netrukus skambės Modesto Musorgskio daina. Klausydami jos, atlikite pateiktas užduotis. Fragmentas skambės du kartus.

5.1. Kokia tai daina?

(dainos pavadinimas)

Taškai (0–1)

--	--	--

5.2. Klausydami muzikos, pažymėkite, kas būdinga skambančiai dainai:

- A lyriškumas
- B psichologinis jautrumas žodžio intonacijai
- C kantilena
- D dominuojantis melodinis pradai
- E dramaturginis akompanimento vaidmuo

Taškai (0–2)

--	--	--

5.3. Kuriai nacionalinei kompozitorių mokyklai priklausė M. Musorgskis?

- A lenkų
- B čekų
- C rusų

Taškai (0–1)

--	--	--

5.4. Kurioms nacionalinėms kompozitorių mokykloms priskiriami šie kompozitoriai?

	<i>Kompozitorius</i>	<i>Nacionalinė mokykla</i>	<i>Čia rašo vertintojai</i>		
			<i>I</i>	<i>II</i>	<i>III</i>
A	E. Griegas	_____	_____	_____	_____
B	F. Lisztas	_____	_____	_____	_____
C	F. Chopinas	_____	_____	_____	_____
D	B. Smetana	_____	_____	_____	_____
<i>Taškai (0–4)</i>					

5.5. Įvardykite pirmąsias nacionalines operas.

	<i>Kompozitorius</i>	<i>Operos pavadinimas</i>			
A	lietuvių _____	_____			
B	rusų _____	_____			
C**	vokiečių _____	_____			
<i>Taškai (0–4(+2**))</i>					
5 užduoties taškų suma (0–12 (+2**))					

6 užduotis

Susipažinkite su užduotimi (skiriama 1 minutė).

Netrukus skambės Perotino „Dum siqillum“ ir O. Gibbonso Galjardos fragmentai. Klausydami jų, atlikite pateiktas užduotis. Fragmentai skambės du kartus.

6.1. Klausydami muzikos, pažymėkite tinkamas savybes/sąvokas:

I muzikos pavyzdys

A	Ars Antiqua	D	grigališkasis choralas	G	pasaulietinė muzika	J	polifonija
B	Ars Nova	E	organumas	H	religinė muzika	K	homofonija
C	renesansas	F	šokis	I	opera	L	monofonija

II muzikos pavyzdys

A	Ars Antiqua	D	grigališkasis choralas	G	pasaulietinė muzika	J	polifonija
B	Ars Nova	E	organumas	H	religinė muzika	K	homofonija
C	renesansas	F	šokis	I	opera	L	monofonija

<i>Taškai (0–8)</i>			
---------------------	--	--	--

6.2. Kokių sąvokų apibrėžimai pateikti lentelėje? Tinkamą atsakymą pasirinkite iš 6.1 užduotyje pateiktų sąvokų ir įrašykite jį atitinkamoje lentelės skilties „Sąvoka“ eilutėje.

	<i>Apibrėžimai</i>	<i>Sąvoka</i>	<i>Čia rašo vertintojai</i>		
			<i>I</i>	<i>II</i>	<i>III</i>
1	Faktūros tipas, pagrįstas viena melodija				
2	IX–XIII amžių Europos profesionalioji daugiabalsė muzika				
3	Romos katalikų liturginė vienbalsė giesmė				

<i>Taškai (0–3)</i>			
---------------------	--	--	--

6.3. Kas būdinga profesionaliai Europos viduramžių muzikai?

- A sudėtinga, chromatizuota melodika
- B paprastieji metrai
- C senovinės modalinės dermės
- D instrumentinis pritarimas
- E liturginiai žanrai

<i>Taškai (0–2)</i>			
---------------------	--	--	--

6 užduoties taškų suma (0–13)			
--------------------------------------	--	--	--

7 užduotis

Susipažinkite su užduotimi (skiriama 1 minutė).

Netrukus skambės J. Naujalio–J. Juzeliūno daina „Lietuva brangi“. Klausydami muzikos, atlikite pateiktas užduotis. Fragmentas skambės vieną kartą.

7.1. Pagal kokio poeto eiles sukurta ši daina?

- A K. Donelaičio
- B V. Kudirkos
- C Maironio

<i>Taškai (0–1)</i>			
---------------------	--	--	--

7.2. Kokios sudėties choras atlieka šią dainą?

- A mišrus
- B vyrų
- C moterų

<i>Taškai (0–1)</i>			
---------------------	--	--	--

7.3. Ką reiškia sąvoka *a cappella*?

- A chorinis dainavimas su pritarimu
- B chorinis dainavimas be pritarimo
- C chorinis dainavimas su kapela

<i>Taškai (0–1)</i>			
---------------------	--	--	--

7.4. Kurie muzikos žanrai paprastai turi choro numerių?

- A baletas
- B kantata
- C oratorija
- D mišios
- E sonata
- F kvartetas

<i>Taškai (0–3)</i>			
---------------------	--	--	--

7.5. Kokiuose kūrinuose skamba šie choro numeriai?

<i>Choro numeris</i>	<i>Žanras, kūrinio pavadinimas</i>	<i>Kompozitorius</i>	<i>Čia rašo vertintojai</i>		
			<i>I</i>	<i>II</i>	<i>III</i>
1 Ūdrio daina su choru	_____	_____	_____	_____	_____
2 Choras <i>Slava</i>	_____	_____	_____	_____	_____
3 Choras <i>O Fortuna</i>	_____	_____	_____	_____	_____

<i>Taškai (0–6)</i>			
---------------------	--	--	--

<i>7 užduoties taškų suma (0–12)</i>			
--------------------------------------	--	--	--

Taškų suma už muzikos istorijos ir muzikos teorijos testą	86(90[*])(+4^{**})
--	--

VERTINIMAS

TESTAI	MAKSIMALUS TAŠKŲ SKAIČIUS	VERTINTOJŲ SKIRTI TAŠKAI		
		I	II	III
Muzikos istorijos ir muzikos teorijos testas				
1 užduotis	7(9[*])(+2^{**})			
2 užduotis	15(17[*])			
3 užduotis	11			
4 užduotis	16			
5 užduotis	12(+2^{**})			
6 užduotis	13			
7 užduotis	12			
Papildomi taškai už kompozitorių vardus ir pavardes originalo kalba	2			
Papildomi taškai už tikslius kūrinių pavadinimus	2			
Taškų suma	86 (90[*])(+4^{**})			